

Kiinteistöosakeyhtiö Tokmannin Moreeni
Isolammintie 1
04600 MÄNTSÄLÄ

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja hankkeesta vastaava

Kapulिन maa-ainesten läjitys, Mäntsälä

Hankkeesta vastaava on Kiinteistö Oy Tokmannin Moreeni Oy, jossa yhteyshenkilönä Harri Koponen.

Yhteysviranomaisen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Kiinteistö Oy Tokmannin Moreeni Oy (jatkossa Tokmanni tai hankkeesta vastaava) on toteuttanut ylijäämämaiden läjityksen Mäntsälän Kapulin alueella kiinteistöille 505-407-7-128 ja 505-407-56-46. Ylijäämämaat on tuotu Kapulin alueelta osoitteesta Moreenikatu 7 kiinteistöltä 505-407-7-124, jossa on vireillä rekkaparkin ja konttien varastoalueen rakennushanke. YVA-menettely toteutetaan jälkikäteen, koska läjityshanke on jo toteutettu.

Hankealue sijaitsee Mäntsälässä Kapulin kaupunginosassa Uudenmaan maakunnassa lähellä valtateiden 4 ja 25 risteystä. Kohde on noin 2,5 km päässä Mäntsälän keskustasta ja Mäntsälän taajama-alueesta noin kilometrin päässä länteen. Kapulin alueelle sijoittuu tuotantoa ja logistiikkatoimintoja. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole häiriintyviä kohteita. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 700 m päässä ja lähimmät häiriintyvät kohteet, kuten päiväkodit ja koulut noin kahden kilometrin päässä. Lähellä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, Natura 2000-alueita tai pohjavesialueita. Hankealueen välittömässä läheisyydessä

on metsälain 10 §:n perusteella erityisen tärkeäksi elinympäristöksi luokiteltu, kohtalaisen luonnontilainen tai sen kaltainen lampi, Isolammi.

Läjäytys on toteutettu kevään 2022 aikana. Alueen valmistelu läjitystä varten ei ole vaatinut louhintaa, mutta aluetta on tasattu pintamaita kuorimalla (6 000 m³), joita on hyödynnetty reunapenkereen rakentamisessa. Ylijäämämaita on tuotu noin kilometrin päästä Kapulin alueelta. Maa-ainekset ovat olleet savea, turvetta ja pintamaata, joiden seassa on ollut orgaanista ainesta kuten kantoja ja juuria.

Täyttö on toteutettu läjityssuunnitelman mukaan, jossa suunniteltu läjityksen osuus oli 46 000 m³ ja läjitystä tukevan reunapenkereen osuus 18 000 m³. Toteutunut läjitys oli reunapenger mukaan lukien 45 630 m³. Läjäytys on toteutettu pengertämällä vaiheittain, jossa varsinainen läjitys on toteutettu samaan tasoon penkereen kanssa.

Läjäytysuunnitelmassa on esitetty ojalinjan uudistamista läjitysalueen pohjoispuolella. Koska läjitys jäi suunniteltua pienemmäksi, ei ojalinjan uudistusta ole tehty ja vedet ohjautuvat läjitysalueen koilliskulmassa olevaa kaakkois-luoteislinjassa kulkevaa ojalinjaa pitkin kohti kaakkoa Mäntsälänjokeen. Osa salaojaston vesistä ohjautuu maaperäimeytymisen kautta läjityksen eteläpuoliseen ojaan, joka laskee Isolammiin. Muut läjitysalueen ympärillä olevat ojat laskevat Isolammin laskuojaan.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa sekä ns. nollavaihtoehtoa. Ohjelmavaiheessa tarkasteltiin alustavasti myös vaihtoehtoa, jossa keväällä 2022 toteutettu läjitys siirrettäisiin korvaavana toimenpiteenä pois läjitysalueelta, ja läjitysalue ennallistettaisiin. Alustavan tarkastelun perusteella vaihtoehdon ympäristövaikutusten arvioitiin sekä kokonaisuudessaan että suhteessa saavutettavaan hyötyyn olevan niin suuret ja negatiiviset, että hankkeesta vastaava ei katsonut vaihtoehdon olevan toteutuskelpoinen. Sen vuoksi vaihtoehtoa ei ole sisällytetty tähän YVA-menettelyyn.

VE 0: Lähtötilanne

Vaihtoehdossa VE 0 tarkastellaan tilannetta ennen kevään 2022 toteutettua läjitystä.

VE 1: Nykyinen läjitys

Vaihtoehdossa VE 1 tarkastellaan nykytilannetta, jossa maa-ainesta (savi, turve, pintamaa) on keväällä 2022 läjitetty hankealueelle noin 45 630 m³ (68 000 t) ja toteutuneen läjitysalueen pinta-ala on noin 16 000 m².

VE 2: Nykyinen läjitys ja lisäläjäytys alueelle

Vaihtoehdossa VE 2 tarkastellaan tilannetta, jossa läjitys on toteutettu nykylaajuudessaan keväällä 2022 ja samalle kiinteistölle läjitettäisiin

tulevina vuosina noin 9 600 m³ (14 000 t) maa-aineksia, läjityspinta-alan pysyessä 16 000 m²:ssä.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Tokmannin Moreeni on 2.11.2023 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Mäntsälän Kapulin alueen maa-ainesten läjityshanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) liitteen 1 kohdan 11 d perusteella: muiden kuin a tai c alakohdassa tarkoitettujen jätteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

ENNAKKONEUVOTTELU

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 14.6.2023 edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat hankkeesta vastaavan, konsultin sekä ELY-keskuksen lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ja Mäntsälän kunta.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 13.11.2023 – 12.12.2023. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kapulinmaa-ainesYVA.

Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty 10.11.2023 Mäntsälän kunnalle julkaistavaksi kunnan verkkosivulla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävilläolosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Mäntsälän Uutisissa 15.11.2023 julkaistulla lehti-ilmoituksella.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa:

- Mäntsälän kunta, Palvelupiste Vinkki, Heikinkuja 4, Mäntsälä
- Uudenmaan ELY-keskus, yhteisaula, Opastinsilta 12 A, 2 krs., Helsinki

YVA-menettelyn arviointiohjelmavaiheessa ei järjestetty yleisötilaisuutta.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle kuusi lausuntoa. Mielipiteitä ei toimitettu.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/kapulimaa-ainesYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Lausunnoissa katsottiin, että arvioinnin toteuttaminen arviointiohjelman mukaisesti antaa riittävät tiedot ympäristöterveysvaikutusten arviointiin. Katsottiin, että arviointiohjelma on laadittu laaja-alaisesti ja perusteellisesti. Todettiin, että arviointiohjelma auttaa arvioimaan hankkeen vaikutuksia Kapulin alueella, jossa on tekeillä asemakaavamuutos. Selvitys- ja arviointityötä tulee hyödyntää arvioitaessa vastaavia YVA-menettelyn ulkopuolisia hankkeita sekä meneillään olevassa yleiskaavatyössä.

Toisaalta lausunnoissa tuotiin esille, että YVA ei täytä YVA-laissa esitettyjä tavoitteita arviointimenettelyn ajankohdan suhteen, koska YVA-lain mukaan hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna. Selostuksessa tulee kuvata, miten jälkikäteen laadittava YVA-menettely suhteutuu YVA-laissa säädettyyn, ja miten arvioinnin vaikuttavuus suunnitteluun ja päätöksentekoon voidaan toteuttaa.

Lausunnoissa painotettiin vesistövaikutusten arvioinnin tärkeyttä. Pienvesien osalta YVA:ssa on tärkeää selvittää ja vertailla läjityksen vaikutuksia erityisesti Isolammiin ja sen luonnontilaiseen purku-uomaan, mutta myös laajemmin alueen pienvesiin ulottuen mm. maakunnallisesti arvokkaan Purojantiensuon purku-uomaan. Edellä mainitut ovat lausunnon mukaan vesilain mukaisia noroja. Koska alueen kaavahankkeessa tehdyssä pienvesiselvityksessä on käsitelty vain Isolammi ja sen välitön ympäristö, tulisi alueen pienvedet selvittää huomattavasti laajemmalla alueella kokonaiskäsitelyksen saamiseksi

valuma-alueen ja sen ympäristön pienvesien tilasta. Myös läjitysalueen salaojien vaikutus Isolammiin ja sen purku-uomaan tulisi arvioida.

Lausunnoissa pidettiin tärkeänä myös selvittää ympäristöriskien (esim. konerikot, öljyvahingot, haitalliset aineet) mahdolliset vaikutukset pienvesien tilaan sekä niiden torjunta.

Korostettiin hankkeen seurauksena lisääntyvän liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Hankealueen maansiirto- ja louhintatöistä ei saa aiheutua haittaa liikenneväylille ja liikennöinnille. Muistutettiin myös hankealueen kuivatuksen tärkeydestä.

Lausunnoissa tuotiin esille, että hankealueella ei sijaitse muinaismuistolain suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, eikä vaikutusalueelta tunneta muita arkeologisia kohteita. Muinaisjäännöksiin kohdistuvien vaikutusten arviointia ei katsottu tarpeelliseksi.

Maisemavaikutusten arvioinnin katsottiin esitetyn arviointiohjelmassa asianmukaisesti.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä luetellut ohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa sekä siitä annetuissa lausunnoissa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat asiat.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hanke ja siitä tehtävä ympäristövaikutusten arviointi on selkeä. Ohjelmassa esitetyt arviointimenetelmät on kuvattu perustasoisesti, mutta riittävän tarkasti. Asetelma poikkeaa normaalista ympäristövaikutusten arviointimenettelystä sillä, että arvioitava hanke on jo toteutettu. Tämän vuoksi selostusvaiheessa on syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että lukijalle käy selkeästi ilmi, milloin puhutaan alkutilanteen arviosta ja jo toteutetun hankkeen aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Selostuksessa on pyrittävä tuomaan riittävän tarkasti esille ympäristön tila lähtötilanteessa sekä läjityksestä aiheutuneet vaikutukset ja niiden merkittävyys.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

YVA-ohjelmassa on tunnistettu hankkeen vaatimia lupa- ja selvitystarpeita. Läjitykselle tullaan hakemaan ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen

ympäristölupa jätteen laitos- ja ammattimaiseen käsittelyyn (YSL liite 1, taulukko 2, kohta 13 f).

ELY-keskus arvioi tarvittaessa mahdollisen vesilain (587/2011) mukaisen poikkeusluvan tarpeen, kun hankkeen vesitaloudelliset vaikutukset vesiluontotyypeihin on selvitetty.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Vaikutukset pintavesiin

Vaikutusarvioinnissa tulee selvittää maanlajityksen vaikutusalueella olevan Isolammin vedenlaadun tila ja maanlajitystoiminnasta tyypillisesti aiheutuva ainekuormitus lammessa. Myös lammen purkureittinä toimivan noron vedenlaadun tila tulee selvittää, koska läjityssuunnitelman mukaan useimmat läjitysalueen purkuojat laskevat suoraan noroon. Arvioinnissa tulee tarkastella maanlajityksen hule- ja suotovesistä aiheutuvia mahdollisia vaikutuksia kummassakin hankevaihtoehdossa toiminnalle tyypillisen kuormituksen ja pienistä humusvesistä olemassa olevan taustatiedon avulla. Tietoa maanlajitystoiminnan vesistövaikutuksista löytyy esimerkiksi Vantaanjoen ja Helsingin vesiensuojeluyhdistyksen julkaisusta 88/2021 (<https://www.vhvsy.fi/files/Maanlajitysalueet-vaikutukset-vesiin.pdf>). Näytteenotossa tulee huomioida ELY-keskuksen 8.12.2023 antama ohjeistus näytteenottosuunnitelman täydentämiseksi kuten öljyhiilivety- ja happipitoisuuksien määrittäminen.

Arviointiohjelman mukaan suurin osa läjityksen alueesta sijaitsee samalla valuma-alueella Puirojantiensuon kanssa, mutta läjityssuunnitelman mukaan kaikki täytön vedet johdetaan Isolammin ja sen purkuojan suuntaan. Arviointiselostuksessa on esitettävä selkeästi Kapulin läjitysalueelta lähtevien suoto- ja hulevesien valumasuunnat ja -reitti Mäntsälänjokeen saakka. Vesistövaikutukset ja niiden lieventämiskeinot tulee tarkastella Isolammista alapuoliseen Lietonojaan ja Mäntsälänjokeen saakka. Lietonoja on potentiaalinen taimenpuro ja sille on esitetty tehtäväksi elinympäristökunnostuksia Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa.

Arviointiselostuksessa tulee myös esittää läjitysalueelle suunnitellut ja rakentamisen aikana mahdollisesti käytössä olleet vesienkäsittelyrakenteet tai muut pintavesien laatuun kohdistuvien haittojen lieventämiskeinot. ELY-keskus tuo lisäksi esiin, että Mäntsälänjoen ekologinen tila on uusimman vesien tilaluokituksen mukaan tyydyttävä, ei välttävä, kuten todetaan arviointiohjelman sivulla 32.

Vesilain suojelemat luontotyypit tulee esittää kartoilla ja arvioida hankkeen vaikutukset vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisiin luontotyypeihin lampiin ja noroihin (Isolammiin ja siitä lähtevän luonnonnoron alkuosaan). ELY-

keskus arvioi tarvittaessa mahdollisen vesilain (587/2011) mukaisen poikkeusluvan tarpeen, kun hankkeen vesitaloudelliset vaikutukset vesiluontotyyppeihin on selvitetty.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjaveteen

Arviointiohjelman mukaan läjitysmaita on tuotu alueelle 45 630 m³. Alueelle tehdyn läjityssuunnitelman mukaan reunapenkereen osuus on noin 18 000 m³ ja savi-, turve- ja pintamaaläjityksen osuus 46 000 m³. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan tuoda esille, onko reunapenger tehty suunnitelman mukaisesti eli onko siihen käytetty suunnitelmassa esitetty 18 000 m³ massoja ja jos on, sisältyykö tämä määrä ilmoitettuun 45 630 m³ määrään. Epäselväksi myös jää, mistä reunapenkereen maa-ainekset ovat peräisin ja onko ne todettu pilaantumattomiksi. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan maankaatopaikan kokonaistilavuuteen lasketaan täyttömassat sekä tuki- ja reunapengeret. Läjitysmassojen kuvausta on syytä täsmentää arviointiselostukseen. Hyvä on myös kuvata, onko maankaatopaikalla tehty koneellista tiivistystä ja onko läjitys geoteknisesti vakaa eikä sortumavaaraa ole.

Pohjavesiin sekä maa- ja kallioperään kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnin toteutus on kuvattu arviointiohjelmassa pääosin riittävällä tarkkuudella. Arviointiohjelmassa ehdotettu vaikutusalueen rajaus pohjavesivaikutusten osalta on poikkeuksellisen suuri, kaksi kilometriä. Käytettävät lähtötiedot ja todennäköiset vaikutukset huomioon ottaen arvioinnin kohdistaminen pienemmälle alueella voisi antaa tarkemman kuvan tilanteesta.

Arviointiohjelman mukaan alueen pohjavesien sijainti selvitetään paikkatietoaineistoilla, ja pohjaveden ominaisuudet selvitetään olemassa olevien aineistojen avulla. Yhteysviranomaisen toteaa, että pohjaveden esiintyminen ja ominaisuudet ovat parhaiten selvitettävissä havaintopisteistä tehtävillä tutkimuksilla. Tässä tapauksessa, kun arvioitava hanke on jo toteutettu, on erityisen perusteltua asentaa alueelle tarkkailuputkia, joista mitataan pohjaveden korkeustaso ja tutkitaan veden laatu. Havaintopisteitä voidaan hyödyntää tarkkailuohjelmassa.

Arviointiohjelman mukaan selostuksessa esitetään tarvittaessa ehdotus hankkeen ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että pohjavesitarkkailu on hyvä aloittaa viivytyksettä, jolloin tarkkailutuloksia voidaan hyödyntää osana vaikutusarviointia sekä lupahakemuksen laatimisvaiheessa.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Läjityksen jo toteuduttua hankealueen luontoarvot on menetetty, eikä tarkkaa tietoa alueen luontoarvoista ole saatavilla. Ilmakuvatarkastelun perusteella alueella on ollut vuonna 2020 todennäköisesti lehtipuuvältaista

taimikkoa ja osittain nuorta metsää. Koska alueella on ollut selvää ja voimakasta metsänkäyttöhistoriaa (pitkälti avohakattu välillä 2006–2008), alueella ei ole yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan todennäköisesti ollut esimerkiksi uhanalaisia luontotyyppisiä. Alue on kuitenkin voinut soveltua joidenkin huomionarvoisten lajien elinympäristöksi. Vaikutusalueella oleviin vesilain mukaisiin luontotyyppisiin kohdistuvat vaikutukset on huomioitu pintavesikappaleessa.

Kaavoitus ja maankäyttö

Toisin kuin vaikutukset maankäyttöön -kappaleessa todetaan, alueella voimassa olevassa Kirkonkylän osayleiskaava 2020:ssa hankealue on lähes puoliksi maa- ja metsätalousvaltaista aluetta teollisuus- ja varastoalueen lisäksi. Hankealueen raja-asetus on syytä esittää tarkasti kartalla, koska ko. yleiskaavassa esitetty tielinjaus ei vastaa toteutunutta tilannetta alueella ja kaavatilannetta on näin haastavaa hahmottaa oikein.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että vireillä olevan koko Mäntsälää koskevan yleiskaavatyön aineisto on kaavatyön ollessa kesken selvitysaineistoa ja sillä ei ole juridista painoarvoa. Sama koskee vireillä olevaa Kapuli 5 -asemakaavaa. Vireillä olevan kaavoituksen (strateginen yleiskaava ja Kapuli 5 -asemakaava) perusteella voidaan lähinnä todeta, että kunnan tahtotila on laajentaa ja kehittää nykyisentyypistä teollisuus- ja varastotoimintaa alueella.

Asemakaavoituksen osalta yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelmassa tulee esittää myös lähiympäristön ajantasainen voimassa olevien asemakaavojen tilanne.

Melu- ja pölyvaikutukset

Arviointiohjelman mukaan meluvaikutusten arviointi tehdään asiantuntija-arviona, eikä toiminnasta aiheutuneesta melusta tehdä mallinnusta. Yhteysviranomaisen yhtyy hankkeesta vastaavan näkemykseen, että varsinaista melumallinnusta hankkeesta ei ole tarpeen tehdä, koska altistuvat kohteet sijoittuvat kauas kuljetusreitistä ja läjitysalueesta. Myös pölyn osalta yhteysviranomaisen katsoo asiantuntija-arvion riittäväksi.

Arviointiohjelmassa olisi ollut kuitenkin syytä kuvata tarkemmin, mitä asiantuntija-arvioinnilla tarkoitetaan sekä melu- että pölyvaikutusten osalta. Arvioinnissa käytettävät menetelmät ja lähtötiedot tulee esittää arviointiselostuksessa riittävän yksityiskohtaisesti, jotta menettelyn käyttökelpoisuudesta voidaan varmistua.

Vaikutukset ilmastoon

Hankkeen ilmastovaikutuksia tulee tarkastella massojen kuljetuksen ja läjityksen ilmastovaikutusten lisäksi myös kiertotalouden mahdollistamisen näkökulmasta. Lisäksi arvioinnissa tulee tunnistaa myös hankkeen ilmastomuutokseen sopeutumisen tarpeet sekä ilmastoriskit.

Ilmastovaikutusten arviointiin on sisällytettävä hankkeen kiertotalousvaikutukset, sillä kaikessa toiminnassa tulisi ensisijaisesti ehkäistä jätteen syntymistä ja edistää materiaalien kierrätettävyyttä. Tähän ohjataan mm. jätelain 8 §:ssä, jossa viitataan yleiseen velvollisuutteen etusijajärjestyksen noudattamisesta kaikessa toiminnassa. Ilmastovaikutusten arvioinnissa tulee huomioida kansallinen kiertotalouden strateginen ohjelma sekä valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027.

Kuljetusten ilmastovaikutusten arvioinnissa on käytettävä mahdollisimman tarkkoja tietoja toteutuneista kuljetuksista. Arviointiohjelman laatua olisi parantanut kuljetusmatkojen ja arvioinnin selkeä esittäminen. On olennaista, että käytetyt tiedot ja kuljetusetäisyydet perustellaan huolella ja arviointiin sisällytetään edestakainen liikenne. Arvioinnissa on tarkasteltava kuljetuksiin, työmaatoimintoihin, maanvastaanottoon ja käsittelyyn liittyviä ilmastovaikutuksia. Myös välivarastointiin liittyvät kuljetuksen ja massojen siirtelyn päästöt on arvioitava.

Arvioinnissa on selkeästi tuotava esiin rakennusvaihe, käyttövaihe ja käytöstä poisto sekä vertailtava vaihtoehtoja toisiinsa. Arvioinnin lähtöoletukset ja menetelmät tulee kuvata sanallisesti niin, että lukija ymmärtää yleisellä tasolla, miten vaikutukset on arvioitu ja millaisiin perusteluihin rajauksiin laskelmat ja laadullisemmat tarkastelut perustuvat. Ilmastovaikutusten arviointiin liittyvät epävarmuustekijät tulee kuvata.

Liikennevaikutukset

Arviointiohjelmassa on kuvattu liikenteellisten vaikutusten arvioinnin menetelmät asianmukaisesti. Jatkosuunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hankkeen seurauksena lisääntyvän liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Ohjelmassa ei ole tuotu esille arviota, kuinka paljon vaihtoehdon VE 2 mukainen tilanne aiheuttaa lisää liikennettä. Arvio tulee esittää selostuksessa. Vaihtoehdon VE 2 vaikutusten arvioinnissa tulee erityisesti tarkastella Isolammintien ja Hyvinkääntien (vt 25) liittymän toimivuutta ja turvallisuutta vaihtoehdon tilanteessa, jossa läjitysmaat kuljetetaan alueelle kyseisen liittymän kautta.

Mahdolliset hankkeen myötä tarvittavat tierakenteiden parannustoimenpiteet tai uudet liittymät on suunniteltava ja toteutettava hankkeesta vastaavan kustannuksella. Hankealueen maansiirto- ja louhintatyöt on suunniteltava ja toteutettava siten, että niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa liikenneväylille ja liikennöinnille, väylien käyttäjille, väylien vakavuudella tai kunnolle eikä kunnossapidolle. Alueen kuivatus ja sen vaikutukset tulee kuvata. Maantien sivuojiin ei lähtökohtaisesti voi johtaa kuivatusvesiä.

Hankkeen yhteydessä on huomioitava mahdolliset Väyläviraston suunnitteilla ja käynnissä olevat väyläverkon kehittämishankkeet. Linkki hankkeisiin on esitetty Väyläviraston lausunnossa.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tullaan tarkastelemaan asiantuntija-arviona mm. lisääntyvän pölyn, liikenteen, melun sekä maisemamuutosten osalta. Huomioon tullaan ottamaan myös alueiden virkistyskäyttö ja terveyteen vaikuttavat seikat. ELY-keskus toteaa esitettyjen menetelmien olevan riittävät ja katsoo, että oleelliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen on tunnistettu ja arvioitu riittävällä tavalla.

Vaikutuksen maisemaan ja kulttuuriperintöön

Maisemaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin voidaan katsoa olevan riittävä, kun se toteutetaan esitetyllä tavalla. Hankkeen vaikutuspiirissä ei ole kulttuurihistoriallisia kohteita tai arvokkaita maisema-alueita.

Muut vaikutukset

Arviointiselostuksessa tulee kuvata mahdolliset ympäristöriskit, joita hankkeen aikana on mahdollisesti tapahtunut, ja joita voi tapahtua, mikäli alueelle vielä läjitetään maa-aineksia. Huomioitavia riskejä ovat mm. konerikot, öljyvahingot, haitalliset aineet ja niiden mahdolliset vaikutukset pienvesien tilaan sekä niiden torjunta. Toiminnan riskinä tulee myös huomioida läjityksen päällä kasvavat vieraslajit (lupiini).

Yhteisvaikutukset

Hankkeen vaikutusalueella vaikutuksia aiheuttavia toimintoja ovat teollisuusalueen ja logistiikkakeskusten aiheuttama liikenne sekä samaan purkuojaan ohjautuvat hulevedet. Arvioinnissa tulee huomioida myös tilanne, jossa läjitystä tehtiin ja ottaa arviointiin mukaan myös rekkaparkin ja konttien varastoalueen rakentamisesta mahdollisesti aiheutuneet vaikutukset, huomioiden erityisesti vesistöön kohdistuneet vaikutukset.

Hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset

Arviointiohjelman mukaan merkittävät ympäristövaikutukset ja niiden lieventämiskeinot kuvataan selostuksessa. Arviointiohjelman perusteella ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ainakin pintavesiin kohdistuvat vaikutukset ovat merkittäviä.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Arviointiohjelmassa on kuvattu YVA-menettelyn kulku sekä arvio aikataulusta. YVA-menettelystä on kuulutettu hankkeen vaikutusalueella ilmestyvässä lehdessä. Hankkeeseen on voinut tutustua ymparisto.fi-sivuston YVA-sivuilla. Hankkeesta on pyydetty lausunnot asianomaisilta viranomaisilta ja kansalaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä hankkeesta. Arviointiohjelman nähtävilläoloaikana ei järjestetty

yleisötilaisuutta. Tähän päädyttiin, koska hanke on jo toteutettu eikä hankkeen vaikutusalueella ole merkittävästi asutusta. Yleisötilaisuuden järjestämisen tarpeellisuutta tarkastellaan uudelleen selostusvaiheessa. Yhteysviranomaisen toteaa, että hankkeesta on tiedotettu YVA-lain edellyttämällä tavalla.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on kuvattu arviointityötä tekevät henkilöt koulutustaustoineen. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen. Mikäli työryhmässä tapahtuu merkittäviä muutoksia, tulee muutokset tuoda esille arviointiselostuksessa.

ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kapulinmaa-ainesYVA.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on **8 000 euroa**.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11–17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Linkki myyntilaskutusta koskevaan oikaisuvaatimusohjeeseen: <https://www.keha-keskus.fi/tehtavat-ja-palvelut/oikaisuvaatimus-ja-muutoksenhaku>

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristö- keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023 (1357/2022) 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt koordinaattori Jenni Ojala ja ratkaissut yksikön päällikkö Timo Kinnunen.

Jakelu Hankkeesta vastaava

Tiedoksi Lausunnon antajat

Tämä asiakirja UUELY/14458/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/14458/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ojala Jenni 09.01.2024 14:34

Ratkaisija Kinnunen Timo 09.01.2024 14:34